

Societate, publicitate, consumator

Colegiul științific:

Prof. univ. dr. Aurora Liceanu
Prof. univ. dr. Liviu Chelcea
Prof. univ. dr. Gabriel Jderu
Prof. univ. dr. Călin Cotoi
Conf. univ. dr. Loredana Ivan
Conf. univ. dr. habil. Valentina Rujoiu
Conf. univ. dr. Lucia Ovidia Vreja
Conf. univ. dr. Darie Cristea
Conf. univ. dr. Valeriu Frunzaru
Conf. univ. dr. habil. Octavian Rujoiu – coordonator
Dr. Gabriel Stoiciu – CS III

Octavian Rujoiu

coordonator

Societate, publicitate, consumator

Colecția
Psihosociologie

**Editura ASE
București
2017**

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Copyright © 2017, Editura ASE

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii.

Editura ASE

Piața Romană nr. 6, sector 1, București, România

cod 010374

www.ase.ro

www.editura.ase.ro

editura@ase.ro

Referenți:

Conf. univ. dr. Darie Cristea

Conf. univ. dr. Loredana Ivan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Societate, publicitate, consumator / coord.: Octavian Rujoiu. – București :

Editura ASE, 2017

Conține bibliografie

ISBN 978-606-34-0197-8

I. Rujoiu, Octavian (coord.)

366

Editura ASE

Redactor: Livia Radu

Tehnoredactare: Emilia Velcu

Coperta: Simona Bușoi

Autorii își asumă întreaga responsabilitate pentru ideile exprimate, pentru originalitatea materialului și pentru sursele bibliografice menționate.

Cuprins

1. Introducere: societate, publicitate, consumator.

Istorie și tradiție / 13

Octavian Rujoiu

Publicitate și consum. Delimitări conceptuale / 13

Repere privind evoluția publicității pe plan mondial și în România.

Relația publicitate-consumator / 16

Bibliografie / 51

2. Lumea advertising-ului: Cât de multe știm

despre consumatori și poveștile lor cu și despre branduri pe social media? / 54

Adela Coman

Introducere / 54

Advertising-ul „rău” și advertising-ul „bun” / 57

Publicitatea pe rețelele de socializare / 62

Comunități virtuale de brand / 63

Conținutul generat de utilizator / 66

Advertising-ul viral / 69

Concluzii / 72

Bibliografie / 75

3. Numele brandurilor: influența vocalelor și consoanelor asupra evaluării brandurilor / 80

Alina Duduciuc

Andreea Bobb

Introducere / 80

Symbolismul fonetic: cercetări clasice și contemporane / 82

Rolul symbolismului fonetic în identitatea brandului / 84

Efectele repetiției sunetului asupra emoțiilor

și evaluărilor brandului / 87

Sunetul și rapelul numelui de brand / 90

Alți factorii care determină percepția numelui de brand / 92

Concluzii / 93

Bibliografie / 96

Anexă: Nume de branduri sugestive din perioada comunistă

și din anii '90 / 100

4. Stereotipurile de gen în reclamele TV românești / 103

Oana Pirneci

Rolurile femeii în societatea românească / 103

Stereotipurile de gen și reclamele TV / 106

Reprezentări ale femeii în reclamele TV românești / 117

Bibliografie / 121

5. Consumul electoral și transformările peisajului urban.**Afișul – instrument de conștientizare socială sau agent de poluare vizuală / 124**

Gabriel Stoiciu

Invasia grafică pe străzile orașului Chennai / 134

București și oportunitatea electorală de a avea la dispoziție
piețe largi și clădiri înalte / 136

Bibliografie / 139

6. Animale, simbolism, consumerism și publicitate / 141

Octavian Rujoiu

Valentina Rujoiu

Animale, simbolism și consumerism. Tipuri de consum / 142

Utilizarea animalelor în reclame / 156

Bibliografie / 162

7. Despre somn, societate și consum / 168

Ramona Marinache

Somnul în context sociologic / 170

Biologic vs. social în studiul somnului / 171

Banalitate și probleme sociale / 172

Descoperind construcții sociale ale somnului / 175

Civilizare / 175

Culturile somnului / 175

Tehnici ale somnului / 176

Gen și cursul vieții / 177

Muncă și sănătate / 178

Spre noua agendă a somnului – consumul / 179

Bibliografie / 181

**8. Geoparcul UNESCO – model de dezvoltare comunitară
și construcție de brand / 185**

Alexandru Andrășanu

Introducere / 185

Ce este un Geoparc? / 187

Rolul social al unui geoparc internațional UNESCO / 192

Geoparcul Dinosaurilor Țara Hațegului (GDȚH) / 196

Rolul antreprenorial al GDȚH / 199

Impactul social, cultural și economic al geoparcului / 204

Bibliografie / 210

**9. Voluntari pentru Geoparc.
Voluntariat pentru comunitate / 213**

Cristian Ciobanu

Introducere / 213

Context / 213

Organizare / 216

Beneficii pentru comunitate. Beneficii pentru voluntari / 224

Direcții de dezvoltare viitoare / 227

Bibliografie / 229

Contents / 231

Lista autorilor

Alexandru Andrașanu este lector universitar la Facultatea de Geologie și Geofizică, din cadrul Universității din București. A obținut titlul de doctor în geologie realizând prima teză din România dedicată Geoconservării, un nou domeniu al geștiințelor. Este expert european în educație pentru geștiințe, a participat la inițierea și derularea a peste 40 de proiecte naționale și internaționale și la crearea unor module educaționale, centre de educație și cercetare, centre de interpretare pentru educație și turism, geoparcuri și muzee. Este inițiatorul și coordonatorul programului de masterat Geo-Biologie Aplicată în Conservarea Patrimoniului Natural și Cultural (GGBA), la Universitatea din București. Este cofondatorul Geoparcului Dinozaurilor Țara Hațegului, Geoparc Internațional UNESCO, și director din anul 2013. A inițiat și coordonat proiectul de constituire a Geoparcului Ținutul Buzăului. Este membru în Comitetul de Coordonare a Rețelei Europene a Geoparcurilor, din anul 2005, și evaluator internațional UNESCO pentru geoparcuri, din anul 2012. A realizat misiuni de evaluare și revalidare în geoparcuri din China, Maroc, Franța, Grecia, Belgia, Japonia, Indonezia.

Andreea Bobb este asistent universitar în cadrul Facultății de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea București, unde predă cursurile de „Psihologie socială” și „Psihosociologia influenței sociale”. În 2013 a obținut titlul de doctor la Universitatea din București (Facultatea de Sociologie și Asistență Socială), cu o teză privind relația dintre emoții, atribuiri și judecăți morale, realizată prin îndrumarea științifică a profesorului universitar dr. Septimiu Chelcea. Dintre publicațiile autoarei menționăm: *Moralitate, emoții și cogniții. Influența stării afective asupra auto- și hetero-atribuirii*, București, Editura Universității din București (2014).

Cristian Ciobanu este doctor în geografie al Universității din București cu lucrarea *Studiu de Geografie Mentală în București*; a pus bazele *Geografiei Mentale* în România. Din 2011, predă *Managementul Patrimoniului* la masteratul de *Geobiologie* de la Facultatea de Geologie și Geofizică, Universitatea din București. Face parte din echipa *Caleidoscop*, un grup informal care studiază spațiul în mod multidisciplinar. Din 2012 locuiește în Țara Hațegului, și lucrează la Geoparcul Dinozaurilor Țara Hațegului, Geoparc Internațional UNESCO administrat de Universitatea din București. În cadrul

Geoparcului aplică ideile Geografiei Mentale în special în interpretarea patrimoniului. Preocupările sale științifice includ o întreagă serie de geografii ale percepției: Geografie Sacră, Geografie Imaginativă, Geoteologie, Geocritică și altele.

Adela Coman este licențiată în Științe Economice a Academiei de Studii Economice din București, Facultatea de Comerț. A fost lector la Universitatea de Nord din Baia-Mare, unde a urmat cursuri postuniversitare în Management Public, precum și un program de masterat în Administrarea Afacerilor. În perioada 2003-2004 a fost *visiting scholar* al Universității George Washington, din Washington, DC, Statele Unite ale Americii, unde a studiat probleme legate de administrarea, finanțarea învățământului superior și leadership. A obținut titlul de doctor în economie în cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca în anul 2004. Din anul 2007, Adela Coman este conferențiar universitar al Universității din București, Facultatea de Administrație și Afaceri. Disciplinele predate sunt din aria comportamentului consumatorului, eticii în afaceri, a comportamentului și culturii antreprenoriale și organizaționale, dar și a managementului achizițiilor și vânzărilor. Este autoare a peste 40 de studii publicate în reviste de prestigiu din țară și din străinătate.

Alina Duduciuc este lector universitar în cadrul Facultății de Comunicare și Relații Publice (SNSPA), unde predă cursurile de „Psihologie socială” și „Psihosociologia publicității”. În 2010, a obținut titlul de doctor la Universitatea din București (Facultatea de Sociologie și Asistență Socială), cu o teză privind sociologia modei, realizată prin îndrumarea științifică a profesorului universitar dr. Septimiu Chelcea. Ulterior, Alina Duduciuc a efectuat un stagiul de cercetare postdoctorală (SNSPA) despre impactul noilor tehnologii de comunicare asupra sănătății și imaginii corpului adolescenților. Dintre publicațiile autoarei menționăm: Duduciuc, A., Ivan, L., Stănescu, D.F. (coord.) (2016). *Comunicare și percepție socială*. București: Editura Comunicare.ro; Duduciuc, A., Ivan, L., Chelcea, S. (2013). *Psihologie socială: Studiul interacțiunilor umane*. București: Editura Comunicare.ro; Duduciuc, A. (2012). *Sociologia modei: Stil vestimentar și dezirabilitate socială*. Iași: Institutul European.

Ramona Marinache este doctor în sociologie al Școlii Doctorale de Sociologie, Universitatea din București. A susținut seminarii de „Sociologia corpului”, „Psihologie socială” și „Metode și tehnici de cercetare sociologică” în cadrul Departamentului de Sociologie al Facultății de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea din București și în cadrul Departamentului de Filosofie și Științe Socioumane din cadrul Academiei de Studii Economice din București. Principalele arii de interes sunt reprezentate de studiile despre somn, corp și mobilitate, mai exact, natura

încorporată a somnului și a visării în contextul automobilității.

Oana Pirneci este licențiată în asistență socială și doctor în sociologie al Universității din București. În 2014-2015 a fost bursieră POSDRU în cadrul proiectului *Excelență în cercetarea științifică, interdisciplinară, doctorală și postdoctorală, în domeniile Economic, Social și Medical - EXCELIS, POSDRU/159/1.5/S/138907*, dezvoltat și implementat sub egida Academiei de Studii Economice din București, Universității din București și Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” București. În perioada februarie – octombrie 2016 a lucrat ca asistent de cercetare

în cadrul unui proiect derulat de Centrul de Cercetare și Inovare în Servicii Sociale în scopul identificării profilului profesional al asistentului social din România.

Dintre lucrările publicate amintim: *Destinul meu. Un început.* (capitol publicat în volumul Asistență socială: o chemare, o misiune, un destin, 2016, Editura Art, București, coord. D. Buzducea), *Om și animal. Sau pentru cine bate Clopotul din Atri* (capitol publicat în volumul Psihosociologia vieții cotidiene. Despre interacțiunea om-animal, 2014, Editura ASE, București, coord. O. Rujoiu), *Programe de suport adresate copiilor victime ale violenței: de la constrângere legală la necesitate dovedită științific* (capitol publicat în volumul *Violență și societate. Tematizări contemporane*, 2013, Editura ASE, București, coord. V. Rujoiu), *Supune copacul cât este tânăr! sau violența asupra copilului. O analiză psihosociologică* (capitol publicat în volumul *Violența în familie. Între percepție socială și asumare individuală*, 2012, Editura ASE, București, coord. V. Rujoiu și O. Rujoiu), *Is Romania a child-centered society? The attitude of social workers to family violence exerted on children* (Revista de Asistență Socială, nr. 4/2014).

Domenii de interes: sistemul național de asistență socială, dezvoltarea și auditul serviciilor sociale, violența exercitată asupra copilului, valori în creșterea și protecția socială a copiilor, psihosociologie, filosofia moralei.

Octavian Rujoiu este doctor în sociologie al Universității din București și conferențiar universitar în cadrul Academiei de Studii Economice din București (Departamentul de Filosofie și Științe Socioumane). În decembrie 2016 a obținut atestatul de abilitare în domeniul de studii universitare de doctorat sociologie. Membru în mai multe colective de cercetare, a publicat numeroase cărți, studii și articole în reviste de prestigiu, precum și capitole în volume de specialitate. De asemenea, a publicat în *Journal of Loss and Trauma: International Perspectives on Stress and Coping* (Taylor & Francis Publishers). Din septembrie 2017, face

parte din Echipa de Terapie și Activități Asistate de Animale din cadrul Asociației Clubul Câinilor Utilitari – București. De același autor: *Vest și est: cultura violenței și emoțiile sociale* (coautor, 2010, 2015), *Încredere, decizie, gândire de grup. Despre patologia grupurilor decizionale* (autor, 2010), *Psihosociologia emoțiilor. Ce, când și cum simțim* (autor, 2012); *Violența în familie. Între percepție socială și asumare individuală* (coordonator împreună cu Valentina Rujoiu, 2012), *Psihosociologia vieții cotidiene. Despre interacțiunea om-animal* (2014, coordonator), *Psihosociologie. Zece teme introductive* (2015, autor). Domenii de interes: psihosociologie, sociologia emoțiilor, interacțiunea om-animal, *consumer - animal companion relationship*, *emotion management*, publicitate și comunicare nonverbală.

Valentina Rujoiu este doctor în sociologie și conferențiar universitar la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială din cadrul Universității din București. Predă cursuri centrate pe violența în relația de cuplu: abordare interculturală; tehnici de intervenție în situațiile de criză; metode și tehnici de intervenție în asistența socială la nivel individual; tehnici de intervenție pentru familiile aflate în situație de risc; planificare familială. Este redactor șef adjunct al Revistei de Asistență Socială. În decembrie 2016 a obținut atestatul de abilitare în domeniul de studii universitare de doctorat sociologie. Este autor și coautor de cărți, studii și articole de specialitate publicate în reviste și la edituri de prestigiu. De asemenea, a publicat în *Journal of Loss and Trauma: International Perspectives on Stress and Coping* (Taylor & Francis Publishers). Din septembrie 2017, face parte din Echipa de Terapie și Activități Asistate de Animale din cadrul Asociației Clubul Câinilor Utilitari – București.

Este implicată în programe de cercetare științifică centrate pe asigurarea calității serviciilor sociale și dezvoltarea profesională a asistenților sociali în contextul implementării unui sistem de supervizare. A fost formator în cadrul proiectului Phare 2001 „Construcția Instituțională a Serviciilor Sociale în România”. Dintre lucrările publicate amintim: *Violență și societate. Tematizări contemporane* (coordonator, 2013), *Violența în familie. Între percepție socială și asumare individuală* (coordonator împreună cu Octavian Rujoiu, 2012), *International*

Social Work. A Supplement of Social Work Review (editor împreună cu Doru Buzducea, Florin Lazăr, Anamaria Szabo și Theodora Ene, 2011), *Vest și Est. Cultura violenței și emoțiile sociale* (coautor împreună cu Octavian Rujoiu, 2010, 2015), *Violența intimă. Aspecte psihosociale* (2016, autor).

Domenii de interes: psihosociologie aplicată, violență domestică, disfuncționalitatea cuplului, politici sociale centrate pe familie și copil, planificare familială, metode și tehnici de intervenție în asistență socială la nivel individual, tehnici de intervenție în situațiile de criză.

Gabriel Stoiciu este cercetător științific în cadrul Institutului de Antropologie „Francisc Rainer” al Academiei Române și a obținut titlul de doctor în anul 2007 la Facultatea de Filosofie a Universității din București. Este absolvent de studii masterale și postdoctorale la Grenoble și Paris. A publicat articole și capitole în lucrări colective atât în țară, cât în străinătate. Teza sa de doctorat, *Globalizare, interculturalitate și reprezentări profesionale. Contribuții la antropologia muncii*, a fost publicată la Editura Academiei Române. Gabriel Stoiciu este membru al

European Association of Social Anthropologists și al Societe Internationale d’Ethnologie et de Folklore, precum și al mai multor asociații profesionale din România. Cercetările autorului au ca obiect de studiu diferite forme de exprimare a identităților colective atât în spațiul real, cât și în cel virtual (cultura organizațională și politică, mișcările sociale și manifestațiile festive, producțiile artistice și publicitare etc.).